

[Rytter.]

dens Gennemførelse er i Strid med de Synspunkter, som jeg nu har fremhævet. Jeg maa, før jeg gaar over til en nærmere Omtale af dette, sige: Gud give, den daværende Justitsminister havde fastholdt det Synspunkt, jeg her har refereret; det havde været til umaadelig Gavn for vort Land, hvis han havde gjort det, men desværre gik han bort fra det af Grunde, som jeg ikke kender, men som jeg kan have en Formodning om, hvad jeg skal omtale senere.

Ved Lovens Gennemførelse var det, som om den daværende Justitsminister, da han forlod Rigsdagen og kom uden for den, blev en helt anden. Her var han synlig, her hørte vi hans Udtalelser, og de var tydelige og klare. Men da han kommer uden for Rigsdagen, mærkede vi ham forholdsvis lidt; det var, ligesom det var hans Aand, der svævede over Vandene. For at illustrere den Atmosfære, som herskede, skal jeg tillade mig at citere af et Interview med Rigsadvokaten i Anledning af Aarsskiftet; det har helt andre Toner:

„Freden bragte mig, hvad jeg ventede: en Masse Vrøvl om Udrensningens Straffelovstillæg. Loven praktiseres imidlertid støt og roligt og er forhaabentlig gennemført, naar det sidste Forslag om, hvordan den burde være, ser Dagens Lys. Erfaringen fra den første Verdenskrigs Afslutning gentager sig: Folk vil gerne glemme den hele Elendighed, men ak, hvad blev Resultatet: en ny Verdenskrig. Ligesom man dengang glemte, at Tysklands inderste Væsen er Militarisme og Nationalisme, saaledes har velmenende Folk herhjemme (hvoriblandt endogsaa underordnet Personale i Anklagemyndigheden) nu været tilbøjelige til at ville bagatellisere Landsforrædernes Gerninger, og den naturlige Harme mod Danskere, der gik Tyskernes Ærinde, er hos disse Mennesker afløst af smukke og menneskekærlige Følelser for „disse vildledte“. Freden skulde da gerne bringe dette: at ikke alt for mange Danskere for hurtigt glemmer deres Had til og Foragt for Nazismen.“

Det er andre Toner, der lyder her, end dem, vi hørte fra Justitsministerens Side her i Rigsdagen, og jeg behøver vist ikke at kommentere denne Udtalelse.

Hvad skete der saa, da Gennemførelsen af Loven begyndte? Der skete officielt intet i lang Tid, men saa endelig kom der en hel Del Domme, og den almindelige Opfattelse af de Domme kom til Orde i Udtryk som: Det er brutale, det er meningsløse, det er

uretfærdige Domme. Det var noget, man hørte; ikke eet Sted, men mange Steder. Fulgte man med i Aviserne dengang, saa man flere Spørgsmaal rejst. Jeg skal prøve at gengive nogle af de Spørgsmaal, som rejstes blandt Befolkningen, og som vi her i Rigsdagen gentagne Gange har diskuteret. For det første spurgte man: Hvorfor er der gaaet saa lang Tid, inden der overhovedet er kommet nogen Domsafsigtelse? Et andet Spørgsmaal var: Hvorfor tager man de mange Smaaforbrydere? Meningen var jo, at de slet ikke skulde tages med. Videre spurgte man: Hvorfor er Myndighederne begyndt fra Bunden og ikke fra Toppen, saaledes som de har gjort i Norge? Desforuden blev der sagt: Man ser aldrig den almindelige borgerlige Straffelov bragt til Anvendelse i disse Sager, og det var dog den, vi her i Rigsdagen satte vore Forhaabninger til, naar der skulde være Tale om Mildhed. Og endelig — og det var det, der blev mest diskuteret: Hvad bliver det til med den Vejledning, den Instruks, der er lovet os af Justitsministeren, en Vejledning for Anklagemyndigheden, og selvfølgelig ogsaa til Oplysning for Defensorerne og Domstolene?

Det var de Spørgsmaal, man hørte diskuteret ude omkring, og det var ogsaa dem, vi diskuterede her i Rigsdagen. Men noget Svar fik vi ikke. Justitsministeren gav ingen Oplysninger. . . (Justitsministeren [Elmquist]: Det er vel den tidligere Justitsminister, det ærede Medlem taler om?). Jeg har hele Tiden sagt den daværende Justitsminister, blot ikke denne Gang, men det er selvfølgelig den daværende Minister, jeg taler om — saa vidt jeg ved, var Hr. Elmquist ikke Minister paa dette Tidspunkt.

Jeg vil nu først se paa Spørgsmaalet, hvorfor det varede saa længe, inden der kom nogen Domsafsigtelse. Vi er alle tilbøjelige til, naar det varer lang Tid, inden en Sag kommer frem, at sige, at det er, fordi der finder en Centralisation Sted, fordi alle Sagerne bliver draget ind i Ministeriet; man plejer jo at sige, at det medfører, at det gaar langsomt — vi har jo ogsaa set, hvorledes man centraliserede nede i Tyskland, selvfølgelig ikke for at det skulde gaa langsomt, og det udviklede sig desværre i den nazistiske Tid til, at alle Sager skulde sendes ind til Justitsministeren, for at han kunde have Haand i Hanke med dem. Men hvorfor varede det da saa længe? Besvarelse paa dette Spørgsmaal har vi faaet i det nu fremlagte Dokument, Skrivelser fra Rigsadvokaten af 18. Juni 1945, hvori han begynder med at sige, at alle